

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан факультету суспільних наук
проф. Остапчук Ю.О.
Ю.О. Остапчук
27 серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
**ПСИХОДІАГНОСТИЧНОЇ (НАВЧАЛЬНОЇ)
ПРАКТИКИ**

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	053 Психологія
Освітня програма	Психологія
Статус дисципліни	Обов'язкова
Мова навчання	Українська

Ужгород – 2024

Робоча програма з «Психодіагностичної навчальної практики» для здобувачів вищої освіти галузі знань 05 соціальні та поведінкові науки спеціальності 053 психологія освітньої програми «Психологія»

Розробники:

старший викладач кафедри психології факультету суспільних наук *Заболотна Наталія Михайлівна*

старший викладач кафедри психології факультету суспільних наук *Ісаєвич Світлана Іванівна*

старший викладач кафедри психології факультету суспільних наук *Омелянська Вікторія Іллівна*

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри психології

протокол № 13 від «27» листопада 2024 р.

Завідувач кафедри *[підпис]* проф. Михайлишин У. Б.

Схвалено науково-методичною комісією факультету суспільних наук

протокол № 8 від «27» листопада 2024 р.

Голова науково-методичної комісії *[підпис]* *[підпис]* О.О.

©Заболотна Н.М., Омелянська В.І., Ісаєвич С.І., 2024 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2024 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 6	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 135	3	
Кількість модулів –	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: 4 тижні	6	
	Лекції:	
	Практичні (семінарські):	
Вид підсумкового контролю: диференційний залік		
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Практика студентів III курсу здобувачів вищої освіти галузі знань **05 соціальні та поведінкові науки** спеціальності **053 психологія** освітньої програми «Психологія» є невіддільною складовою загальної підготовки фахівців-психологів і частиною навчального процесу у вищому навчальному закладі.

Психодіагностична практика орієнтована на самостійне пізнання студентом психічних процесів і явищ особистості. Вона забезпечує зв'язок між теоретичною підготовкою майбутніх психологів та їх практичним професійним становленням у напрямі формування відповідних вмінь. Саме тому проходження навчальної практики кожним студентом є обов'язковим, як і вивчення теоретичних дисциплін навчального плану.

Психодіагностична практика студентів факультету психології є важливим та необхідним етапом навчального процесу студентів-психологів, від якості проходження якої залежить подальше сприймання та оцінка професійної діяльності психолога.

Психодіагностична навчальна практика організується у відповідності з навчальним планом, в обсязі 6 кредитів (135 годин) протягом 4 тижнів у 6 семестрі з відривом від навчання.

Метою даного виду практики є опанування певними підходами, прийомами роботи психолога, набуття навичок роботи з конкретними методами психологічного дослідження, обробки та інтерпретації емпіричних даних, а також формування професійних умінь, навичок для прийняття самостійних рішень на певних ділянках роботи (або з конкретних питань) в реальних виробничих умовах, шляхом виконання окремих функцій і завдань, властивих майбутній професійній діяльності.

Завдання практики:

1. Формування уявлень про специфіку роботи психолога-дослідника та практичного психолога.
2. Формування у студентів знань про принципи проведення емпіричного дослідження психологічних явищ.
3. Навчання студентів прийомам практичного використання психологічних методів.
4. Закріплення знань студентів про методи кількісної обробки та змістовного аналізу результатів емпіричного дослідження.
5. Формування у студентів уміння формулювати висновки та практичні рекомендації за результатами емпіричного дослідження.
6. Ознайомлення з особливостями роботи психолога на обраній базі практики.
7. Формування професійної позиції психолога, його світогляду, стилю поведінки, активного освоєння професійної етики.

Після проходження навчальної психодіагностичної практики студент повинен

знати:

- Теоретичні засади та принципи проведення психодіагностичних процедур.
- Поведінкові прояви психологічних станів та процесів.
- Способи і прийоми фіксації психодіагностичних процедур.
- Основні принципи застосування психодіагностичних методик.
- Структуру програми психологічного дослідження.
- Етапи проведення психодіагностичного дослідження.
- Методи психодіагностичного дослідження.
- Особливості проведення спостереження у психодіагностичній діяльності психолога.
- Особливості застосування методу тестування у психодіагностичній діяльності психолога.

уміти:

- Сформулювати мету, план і завдання психодіагностичного дослідження.
- Методично правильно проводити спостереження, тестування та інші методи психологічного дослідження.

- Використовувати психологічний інструментарій, адекватний завданням і особливостям діяльності людини.
- Інтерпретувати результати психодіагностики, виявляти властивості особистості і можливості її продуктивної діяльності.
- Проектувати використання результатів дослідження в різних видах діяльності психолога.

Керівництво від бази практики закріплює студентів за фахівцем (керівник від бази практики), який здійснює безпосередній контроль за проходженням практики й оцінює її на рівні з викладачем від університету.

Керівник практики з відповідної кафедри факультету надає всебічну консультативну допомогу студенту-практиканту, здійснює загальний контроль підготовлених студентами навчально-методичних матеріалів, контактує з керівником від бази практики, за яким закріплено студентів-практикантів.

Відповідно до освітньої програми, проходження психодіагностичної навчальної практики сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)

ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК9. Здатність працювати в команді.

ЗК10. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК11. Здатність зберегти та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології

СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

СК3. Здатність до розуміння природи поведінки діяльності та вчинків.

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел

СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій

СК6. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження.

СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації

СК8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).

СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту.

СК10. Здатність дотримуватись норм професійної етики.

СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ ПСИХОДІАГНОСТИЧНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Передумовами є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

OK14 Педагогічна психологія

OK15 Вступ до спеціальності

OK16 Загальна психологія

OK17 Практикум із загальної психології

OK18 Експериментальна психологія

OK19 Соціальна психологія

OK20 Вікова психологія

OK21 Клінічна психологія

OK22 Патопсихологія

OK24 Психодіагностика

OK25 Диференціальна психологія

OK38 Ознайомча практика (навчальна)

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Психологія», проходження психодіагностичної навчальної практики повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.	ПР 2
Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.	ПР 5
Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження.	ПР 6
Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки	ПР 7
Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців.	ПР 8
Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога	ПР 16

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування Психодіагностичної навчальної практики

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань, у відповідності до завдань психодіагностичної роботи на кожному етапі професійної діяльності	ПР 2
Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.	ПР 5

Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження.	ПР 6
Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки	ПР 7
Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців. Вести протокольні записи, складати діаграми, гістограми отриманих результатів.	ПР 8
Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога. Особливо уважно і бережно відноситися до психічних проявів обстежуваних, дотримуватися конфіденційності.	ПР 16

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: Щоденник проходження практики; звіт проходження практики: презентації результатів виконаних завдань та досліджень; конспект першоджерел; протоколи психодіагностичних досліджень; обґрунтування вибірки та застосованого психодіагностичного інструментарію.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форма підсумкового семестрового контролю: диференційний залік (усно).

Розподіл балів, які отримують студенти

Денна форма

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти денної форми навчання

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5		100
20	20	20	20	20		

Оцінювання виконання завдань психодіагностичної практики при проходженні її в загально-освітніх школах.

1. Ознайомлення із нормативно-правовою документацією психолога у закладах освіти. Вивчення документації практичного психолога у закладах освіти. Звіт з рефлексією.	20 балів
2. Проведення професійного спостереження у відповідності з поставленим завданням. Оформлення протоколу спостереження, з метою визначення особливостей пізнавальної та емоційної сфери школяра, ступені організованості та включеності школярів у навчальну діяльність.	20 балів
3. Індивідуальне психодіагностичне дослідження одного учня молодшого шкільного віку (2-4 клас) за методиками з психологічним заключенням: <ul style="list-style-type: none"> • тест інтелекту Д.Векслера (для дітей) або прогресивні матриці Равена; 	20 балів

<ul style="list-style-type: none"> • особистісний опитувальник Кеттела (дитячий варіант). 	
4. Індивідуальне психодіагностичне дослідження одного підлітка з психологічним заключенням: <ul style="list-style-type: none"> • опитувальник Басса-Даркі; • методика діагностики акцентуацій характеру Шмішека; • методика ПДО. 	20 балів
5. Групове дослідження вікової динаміки розвитку пізнавального процесу. Студент сам визначає, який пізнавальний процес (увага, пам'ять, мислення, тощо) він буде досліджувати та вибирає відповідні методики.	20 балів
Максимальна кількість балів	
	100

Оцінювання виконання завдань психодіагностичної практики при проходженні її в дитячих дошкільних закладах.

1. Ознайомлення із нормативно-правовою документацією психолога у закладах освіти. Вивчення документації практичного психолога у закладах освіти. Звіт з рефлексією.	20 балів
2. Проведення професійного спостереження у відповідності до поставлених завдань. Оформлення протоколу спостереження з метою визначення індивідуальних особливостей психічного розвитку дитини.	20 балів
3. Індивідуальне психодіагностичне дослідження пізнавальної сфери (увага, пам'ять, мислення – за вибором студента) однієї дитини віком 3 – 5 років з психологічним заключенням	20 балів
4. Індивідуальне психодіагностичне дослідження емоційної сфери однієї дитини віком 3 – 5 років з психологічним заключенням: <ul style="list-style-type: none"> • методика «Паровозик» (А. Прохоров, С. Велієва) • методика «Страхи в будиночках» (М. Панфілова) • тест тривожності (Р.Темпл, М. Доркі, В. Амен) . 	20 балів
5. Індивідуальне психодіагностичне дослідження психологічної готовності до школи однієї дитини віком 5 – 6,7 років.	20 балів
Максимальна кількість балів	
	100

Шкала та критерії оцінювання: національна та ECTS

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для психодіагностичної практики	Якісна характеристика
90 – 100	A	відмінно	<ul style="list-style-type: none"> • Завдання програми практики у звіті висвітлено повністю. • Характеристика студента позитивна.

		<ul style="list-style-type: none"> • У виборі психодіагностичних методик проявлена ініціатива та доцільність вибору методик є обґрунтованим. • Психодіагностичні методики представлені бланками відповідей, заповнені власноруч досліджуваним або дослідником. (наявний стимульний матеріал). • Чітко і лаконічно оформленні кількісні та якісні дані діагностичних методик, представленні в протоколах. • Обґрунтований аналіз отриманих результатів. Психологічне заключення повне та ґрунтовне. • Здійснювалася пошукова активність, спрямована на змістовний аналіз та інтерпретацію результатів психодіагностичних досліджень, завдань психодіагностичної практики (з посиланням на першоджерела). • Звіт написаний стилістично та граматично правильно з використанням професійних термінів. • Звіт оформлений відповідно до вимог. • Звіт здано вчасно. <p>Що засвідчує високий рівень засвоєння необхідних теоретичних знань та принципів проведення психодіагностичних процедур; сформованість умінь методично правильно використовувати психологічний інструментарій, адекватний рівню психічного розвитку і особливостям діяльності обстежуваної особистості та уміння інтерпретувати результати психодіагностики та формувати психологічне заключення.</p>
82-89	В	<p>добре</p> <ul style="list-style-type: none"> • Завдання програми практики у звіті висвітлено повністю. • Характеристика студента позитивна. • У виборі психодіагностичних методик здійснена спроба самостійного вибору методик, проте методики не достатньо обґрунтовані. • Психодіагностичні методики представлені бланками відповідей, заповнені власноруч досліджуваним або дослідником. (наявний стимульний матеріал). • Кількісні та якісні дані діагностичних методик представленні в протоколах. Наявні незначні помилки. • Обґрунтований аналіз отриманих результатів. Психологічне заключення повне та ґрунтовне. • Здійснювалася пошукова активність, спрямована на змістовний аналіз та інтерпретацію результатів психодіагностичних досліджень, завдань психодіагностичної практики (з посиланням на першоджерела). • Звіт написаний стилістично та граматично правильно з використанням професійних термінів. Наявні окремі огріхи. • Звіт оформлений відповідно до вимог. • Звіт здано вчасно. <p>Що засвідчує високий рівень засвоєння необхідних</p>

			<p>теоретичних знань та принципів проведення психодіагностичних процедур; сформованість умінь методично правильно використовувати психологічний інструментарій, адекватний рівню психічного розвитку і особливостям діяльності обстежуваної особистості та уміння інтерпретувати результати психодіагностики та формувати психологічне заключення.</p>
74-81	C		<ul style="list-style-type: none"> • Завдання програми практики у звіті висвітлено повністю. • Характеристика студента позитивна. • Застосовані рекомендовані психодіагностичні методики, які відповідають поставленій психодіагностичній меті. • Психодіагностичні методики представлені бланками відповідей, заповнені власноруч досліджуваним або дослідником. (наявний стимульний матеріал). • Кількісні та якісні дані діагностичних методик представлені в протоколах. Наявні помилки. • Обґрунтований аналіз отриманих результатів, узагальнений в психологічному заключення. • Частково здійснювалася пошукова активність, спрямована на змістовний аналіз та інтерпретацію результатів психодіагностичних досліджень, завдань психодіагностичної практики (з посиланням на першоджерела). • Звіт написаний стилістично та граматично правильно з використанням професійних термінів. Наявні помилки. • Звіт оформлений відповідно до вимог. • Звіт здано вчасно. <p>Що засвідчує достатній рівень засвоєння необхідних теоретичних знань та принципів проведення психодіагностичних процедур; часткову сформованість умінь методично правильно використовувати психологічний інструментарій, адекватний рівню психічного розвитку і особливостям діяльності обстежуваної особистості та уміння інтерпретувати результати психодіагностики та формувати психологічне заключення.</p>
64-73	D	задовільно	<ul style="list-style-type: none"> • Завдання програми практики у звіті висвітлено не повністю. • Застосовані рекомендовані психодіагностичні методики, які відповідають поставленій психодіагностичній меті. Психодіагностичні методи, обрані студентом є простими у застосуванні. • Не всі психодіагностичні методики представлені бланками відповідей, заповнені власноруч досліджуваним або дослідником. (не до всіх методик наявний стимульний матеріал). • Кількісні та якісні дані діагностичних методик представлені в протоколах але містять розрахункові та логічні похибки.

		<ul style="list-style-type: none"> • Аналіз отриманих результатів здійснений поверхово, не узагальнений в психологічному заключенні. • Пошукова активність, спрямована на змістовний аналіз та інтерпретацію результатів психодіагностичних досліджень, завдань психодіагностичної практики (з посиланням на першоджерела) відсутня. • Характеристика студента в цілому позитивна. • Оформлення звіту наявне, проте, недбале. • Звіт здано вчасно. <p>Що засвідчує посередній рівень засвоєння необхідних теоретичних знань та принципів проведення психодіагностичних процедур; не сформованість умінь методично правильно використовувати психологічний інструментарій, адекватний рівню психічного розвитку і особливостям діяльності обстежуваної особистості та не достатність уміння інтерпретувати результати психодіагностики та формувати психологічне заключення.</p>
60-63	E	<ul style="list-style-type: none"> • Переважну більшість завдань програми практики у звіті не висвітлено і мають місце розрахункові та логічні похибки. • Застосовані рекомендовані психодіагностичні методики, які відповідають поставленій психодіагностичній меті. Психодіагностичні методи, обрані студентом є простими у застосуванні. • Не всі психодіагностичні методики представлені бланками відповідей, заповнені власноруч досліджуваним або дослідником. (не до всіх методик наявний стимульний матеріал або відсутній повністю). • Кількісні та якісні дані діагностичних методик представлені в протоколах частково з грубими розрахунковими та логічними помилками. • Аналіз отриманих результатів здійснений поверхово, не узагальнений в психологічному заключенні. • Пошукова активність, спрямована на змістовний аналіз та інтерпретацію результатів психодіагностичних досліджень, завдань психодіагностичної практики (з посиланням на першоджерела) відсутня. • Характеристика студента в цілому позитивна. • Оформлення звіту наявне, проте, недбале. • Звіт здано вчасно. <p>Що засвідчує не достатній рівень засвоєння необхідних теоретичних знань та принципів проведення психодіагностичних процедур; не сформованість умінь методично правильно використовувати психологічний інструментарій, адекватний рівню психічного розвитку і особливостям діяльності обстежуваної особистості та не достатність уміння інтерпретувати результати психодіагностики та формувати психологічне заключення.</p>

35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	<ul style="list-style-type: none"> • Переважну більшість завдань програми практики у звіті не висвітлено, і мають місце значні розрахункові та логічні похибки. • Характеристика студента негативна. • Оформлення звіту недбале.
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	<ul style="list-style-type: none"> • Не відвідування установи практики. • Завдання програми практики не виконано і, відповідно, у звіті не представлено; або звіт підготовлений не самостійно. Характеристика студента, що стосується ставлення до практики і трудової дисципліни, — негативна.

Критерії оцінювання:

- оцінюється степінь складності методик. Прояв ініціативи у використанні додаткових методик. Доцільність вибору методик та аргументованість вибору.
- чіткість, логічність оформлення кількісних та якісних даних діагностичних методик. Ведення протоколів.
- обґрунтований аналіз отриманих результатів. Повнота та ґрунтовність психологічного заключення.
- пошукова активність, спрямована на змістовний аналіз та інтерпретацію результатів психодіагностичних досліджень, завдань психодіагностичної практики (з посиланням на першоджерела).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА ПСИХОДІАГНОСТИЧНОЇ ПРАКТИКИ

Програма та організація практики

Забезпечення якісного проведення практики передбачає виконання ряду організаційних заходів:

1. Кафедра встановлює бази практики.
2. Керівник розподіляє студентів за місцем проходження практики.
3. Керівник від кафедри та представник від бази практики обговорюють та узгоджують програму практики.
4. Психодіагностична практика починається з організаційних зборів за участю керівників практикою від факультету та студентів III курсу. На зборах обговорюються: заходи з організації, проведення та контролю успішності практики, програма практики, методичні вказівки, права та обов'язки практикантів, керівників від баз практики, керівників від факультету, загальні вимоги щодо оформлення звітної документації.
5. На період проходження практики керівником практики від кафедри або від факультету призначається староста на групу, яка проходитиме практику на певній базі.
6. Старости зобов'язані вести облік відвідувань, забезпечувати навчально-виробничу дисципліну студентів-практикантів, своєчасно доводити інформацію про доручення керівника до групи.
7. Під час практики безпосередній керівник від кафедри та безпосередній керівник від базового закладу повинні приймати проміжні звіти студентів.
8. Після закінчення психодіагностичної практики усі студенти здають звітну документацію безпосереднім керівникам практикою від кафедри.
9. Психодіагностична практика зараховується студентам, які успішно виконали програму практики, вчасно подали звітну документацію та якісно доповідали на підсумковій конференції за результатами практики.

Загальне керівництво психодіагностичною практикою здійснює декан факультету та факультетський керівник практикою, який призначається розпорядженням декана факультету.

До обов'язків факультетського керівника входить підготовка наказу про практику, загальне керівництво нею та координація методичного керівництва з боку кафедр. По закінченню практики факультетський керівник за результатами обговорення практики на засіданнях кафедр готує письмовий звіт декану.

Безпосереднє керівництво психодіагностичною практикою кожного студента виконує викладач, якого призначає кафедра відповідно до педагогічного навантаження. До обов'язків викладача входить допомога студенту-практиканту у виконанні завдань практики, їх оцінка та оцінювання звіту про проходження практики.

Керівник практики зобов'язаний:

- при підготовці до проведення практики ознайомити студентів із програмою практики, вивчити необхідну навчально-методичну документацію щодо проведення практики;
- проконтролювати підготовленість бази та об'єктів практики, вжити, за необхідності, відповідних заходів щодо їх підготовки;
- систематично контролювати виконання програми практики студентами згідно з індивідуальними графіками;
- проводити консультації для студентів з організаційних, методичних питань практики;
- контролювати ведення щоденних записів психодіагностичної практики студентів та написання звіту;
- контролювати дотримання правил внутрішнього розпорядку;
- ознайомити студентів із програмою практики, уточнити для них індивідуальні завдання;
- перевіряти звіти з практики і приймати їх захист;
- здійснювати методичне керівництво і надавати допомогу студентам при виконанні відповідних індивідуальних завдань;
- систематично інформувати кафедру про етапи проходження навчальної практики;

- взяти участь у роботі комісії, призначеної завідувачем кафедри, з проведення захисту звітів із практики студентів;
- безпосередньо перед початком практики провести інструктаж з техніки безпеки, виробничої санітарії та протипожежної безпеки.

Права та обов'язки студента-практиканта:

- ознайомитись із програмою практики та змістом робіт, які він виконуватиме, пройти на кафедрі інструктаж щодо порядку її проходження та з техніки безпеки, протипожежної безпеки, виробничої санітарії й попередження нещасних випадків (під особистий підпис), одержати від керівника практики необхідні документи (індивідуальні завдання, методичні рекомендації тощо);
- прибути на базу практики точно в термін, встановлений наказом ректора;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики, та вказівки її керівника;
- ознайомитись із рекомендованою літературою;
- одержати необхідну консультацію з організаційних і методичних питань у керівника практики;
- взяти участь в інструктивних зборах, які проводить деканат факультету;
- погодити і представити до затвердження керівникові практики календарний план роботи, і під час практики дотримуватись термінів його виконання;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- після закінчення терміну проходження практики подати на кафедру календарний план, щоденні записи навчальної практики і звіт про проходження практики;
- завчасно підготувати письмовий звіт за результатами практики та захистити його на засіданні комісії.

6. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ПСИХОДІАГНОСТИЧНОЇ ПРАКТИКИ.

6. 1. Індивідуальні завдання психодіагностичної практики при проходженні її в загально-освітніх школах.

Зміст психодіагностичної практики визначений у відповідності до основних видів діяльності (зокрема, психодіагностичної) практичного психолога у навчальних закладах. У процесі проходження психодіагностичної практики студент здійснює наступні види (теми) робіт:

Тема 1. Ознайомлення із нормативно-правовою документацією психолога у закладах освіти. Вивчення документації практичного психолога у закладах освіти:

- план роботи на рік;
- план роботи на місяць;
- журнал щоденного обліку роботи;
- журнал протоколів відвідування уроків;
- журнал протоколів консультацій.

Тема 2. Проведення професійного спостереження у відповідності з поставленим завданням. Оформлення протоколу спостереження, з метою визначення особливостей пізнавальної та емоційної сфери школяра, степені організованості та включеності школярів у навчальну діяльність.

Тема 3. Індивідуальне психодіагностичне дослідження одного учня молодшого шкільного віку (2-4 клас) за методиками:

- тест інтелекту Д.Векслера (для дітей) або прогресивні матриці Равена;
- особистісний опитувальник Кеттела (дитячий варіант).

Тема 4. Індивідуальне психодіагностичне дослідження одного підлітка:

- опитувальник Басса-Даркі;
- методика діагностики акцентуацій характеру Шмішека;

- методика ПДО.

Тема 5. Групове дослідження вікової динаміки розвитку пізнавального процесу. Студент сам визначає, який пізнавальний процес (увага, пам'ять, мислення, тощо) він буде досліджувати та вибирає відповідні методики.

Дослідження проводиться у 3-х групах за одними і тими ж методиками (при виборі стимульного матеріалу враховуються вікові особливості досліджуваних): в одному класі початкової школи, в одному із середніх класів та в одному із старших класів школи. Кількість досліджуваних у кожній групі має бути не менше 15 осіб. Результати досліджень кожної групи заносяться в протокол і порівнюються.

Проведення групових досліджень включає в себе проведення методики, обробку результатів, аналіз та інтерпретацію даних окремого дослідження, узагальнення результатів.

Перелік пропонованих методик дослідження пізнавальної сфери.

Психодіагностичні методики дослідження мислення:

- методика „Складні аналогії”;
- методика „Прості аналогії”;
- методика „Матриці Равена”;
- методика „Аналіз відношення понять”;
- методика „Виявлення загальних понять”;
- методика „Кількісні відношення”;
- методика „Інтелектуальна лабільність”.
- Дослідження розумових здібностей за допомогою короткого орієнтовного тесту (КОТ).

Психодіагностичні методики дослідження пам'яті :

- метод опосередкованого запам'ятовування (за Л. С. Виготським);
- метод піктограм (за О. Р. Лурія);
- методика „Запам'ятовування цифр”;
- методика „Запам'ятовування образів”;
- метод попарного відтворення.

Психодіагностичні методики дослідження уваги :

- методика „Коректурна проба”;
- методика „Червоно-чорні таблиці”;
- методика Мюнстенберга;
- методика „Розстановка чисел”;
- методика „Пошук чисел”;
- методика „Пошук чисел з переключенням”.
- методика «Таблиці Шульте».

6.2. Індивідуальні завдання психодіагностичної практики при проходженні її в дитячих дошкільних закладах.

Зміст психодіагностичної практики визначений у відповідності до основних видів діяльності (зокрема, психодіагностичної) практичного психолога у дитячих дошкільних закладах.

У процесі проходження психодіагностичної практики студент здійснює наступні види (теми) робіт:

Тема 1. Ознайомлення із нормативно-правовою документацією психолога у дошкільних закладах освіти. Вивчення документації практичного психолога у дошкільних закладах освіти:

- план роботи на рік;
- план роботи на місяць;
- журнал щоденного обліку роботи;
- журнал протоколів відвідування занять;
- журнал протоколів консультацій.

Тема 2. Проведення професійного спостереження у відповідності до поставлених завдань. Оформлення протоколу спостереження з метою визначення індивідуальних особливостей психічного розвитку дитини.

Тема 3. Індивідуальне психодіагностичне дослідження пізнавальної сфери (увага, пам'ять, мислення – за вибором студента) однієї дитини віком 3 – 5 років.

Тема 4. Індивідуальне психодіагностичне дослідження емоційної сфери однієї дитини віком 3 – 5 років:

- методика «Паровозик» (А. Прохоров, С. Велієва)
- методика «Страхи в будиночках» (М. Панфілова)
- тест тривожності (Р. Теммл, М. Доркі, В. Амен) .

Тема 5. Індивідуальне психодіагностичне дослідження психологічної готовності до школи однієї дитини віком 5 – 6,7 років.

Студент здійснює індивідуальне психодіагностичне дослідження пізнавальної та емоційної сфер дитини віком 3 – 5 років або психологічної готовності до школи дитини віком 5 – 6,7 років.

7. Звітна документація.

Після завершення психодіагностичної практики студент подає керівникові для перевірки наступну документацію:

1. Щоденник проходження практики.
2. Звіт про виконання програми та індивідуального плану практики.
3. Психологічне заключення психодіагностичного дослідження на одну дитину.
4. Характеристику на студента-практиканта з аналізом виконаних видів роботи, написану психологом установи проходження практики.
5. Конспекти першоджерел, опрацьованих з метою аналізу та інтерпретації результатів індивідуальних завдань в процесі психодіагностичної практики.

Вимоги до звіту.

Звіт про проходження практики має містити конкретний опис виконаної студентом роботи, а також відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, висновки і пропозиції, список використаної літератури. До звіту додаються для унаочнення підготовлені стимульні матеріали методик, протоколи, розрахунки, пояснення, таблиці, схеми, діаграми тощо.

8. Методичне забезпечення

1. Психодіагностична практика в дошкільних навчально-виховних закладах» / Упорядники: Заболотна Н.М., Ісаєвич С.І., Михайлишин У.Б., Омелянська В.І. / Навчально-методичний посібник / – Ужгород, 2015. – с. 96
2. Психодіагностична практика в загальноосвітніх навчальних закладах / Упорядники: Заболотна Н.М., Ісаєвич С.І., Омелянська В.І. – Ужгород, 2022. – 28с.
3. Психодіагностична практика в загальноосвітніх навчальних закладах / Упорядники: Заболотна Н. М., Ісаєвич С. І., Омелянська В. І. / навчально-методичний посібник / – Ужгород, 2022. – 81 с.
4. Психодіагностична практика в дошкільних навчально-виховних закладах: навчально-методичний посібник / Упорядники: Заболотна Н. М., Ісаєвич С. І., Михайлишин У.Б., Омелянська В. І. / навчально-методичний посібник / – Ужгород, 2022. – 96 с.

9. Література

Підручники:

1. Долинська Л. В. Основи психодіагностики / Л. В. Долинська, О. Б. Мельничук, С. І. Ісаєвич. – К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2002. – 56 с.
2. Дюк В.А. Компьютерная психодиагностика / В. А. Дюк. – СПб. : изд-во «Братство», 1994. – 364 с.
3. Карпенко Н. В. Психодіагностика психічного розвитку в роботі педагога (вчителя, вихователя) : навч. посіб. / Н. В. Карпенко. – К. : Каравела, 2008. – 192 с.
4. Корольчук М. С., Осьодло В.І. Психодіагностика: [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів] / М. С. Корольчук, В. І. Осьодло; за заг.ред. М.С.Корольчука. – К. : Ельга, Ніка-Центр, 2004. – 400 с.
5. Основи психодіагностики : [навчальний посібник]. – К. : Главник, 2006. – 144 с. – (серія «Психол. інструментарій»).
6. Психодіагностика : [навч. посіб.] / І. М.Галян. – К. : Академвидав, 2009. – 464 с.

Методичні посібники:

1. Психологу для роботи. Психодіагностичні методики : збірник (текст) [уклад.: М. В. Лемак, В. Ю. Петрище].- Ужгород: Видавництво Олександри Гаркуші, 2011.- 616 с.
2. Готовність до навчання / [упорядкув. С. Максименко, Л. Терлецька, О. Главник] // Психологічний інструментарій. – К. : Главник. – липень. – 2003. – 112 с.
3. Адаптація до школи / [упорядкув. С. Максименко, Л. Терлецька, О. Главник] // Психологічний інструментарій. – К. : Главник. – серпень. – 2003. – 112 с.
4. Інтелектуальні здібності дитини школи / [упорядкув. С. Максименко, Л. Терлецька, О. Главник] // Психологічний інструментарій. – К. : Главник. – вересень. – 2003. – 112 с.
5. Розвиток пізнавальних процесів / [упорядкув. С. Максименко, Л. Терлецька, О. Главник] // Психологічний інструментарій. – К. : Главник. – жовтень. – 2003. – 112 с.
6. Психологічна діагностика мислення, інтелекту, креативності дитини / [упорядкув. С. Максименко, Л. Терлецька, О. Главник] // Психологічний інструментарій. – К. : Главник. – листопад. – 2003. – 112 с.
7. Емоційний розвиток дитини / [С. Максименко, Л. Терлецька, О. Главник] // Психологічний інструментарій. – К. : Главник. – січень. – 2004. – 112 с.
8. Готовність дитини до школи / [упорядкув. С. Максименко, Л. Терлецька, О. Главник] // Психологічний інструментарій. – К. : Главник. – лютий. – 2004. – 112 с.
9. Увага дитини / [упорядкув. С. Максименко, Л. Терлецька, О. Главник] // Психологічний інструментарій. – К. : Главник. – квітень. – 2004. – 112 с.
10. Пам'ять дитини / [упорядкув. С. Максименко, Л. Терлецька, О. Главник] // Психологічний інструментарій. – К. : Главник. – травень. – 2004. – 112 с.
11. Мислення дитини / [упорядкув. С. Максименко, Л. Терлецька, О. Главник] // Психологічний інструментарій. – К. : Главник. – червень. – 2004. – 112 с.
12. Самооцінка учня / [упорядкув. С. Максименко, Л. Терлецька, О. Главник] // Психологічний інструментарій. – К. : Главник. – липень. – 2004. – 112 с.
13. Мотивація та саморегуляція учня / [упорядкув. С. Максименко, Л. Терлецька, О. Главник] // Психологічний інструментарій. – К. : Главник. – серпень. – 2004. – 112 с.
14. Професійні здібності учня / [упорядкув. С. Максименко, Л. Терлецька, О. Главник] // Психологічний інструментарій. – К. : Главник. – вересень. – 2004. – 112 с.

15. Розумові здібності дитини / [упорядкув. С. Максименко, Л. Терлецька, О. Главник] // Психологічний інструментарій. – К. : Главник. – листопад. – 2004. – 112 с.
16. Психологічний клімат колективу дитини / [упорядкув. С. Максименко, Л. Терлецька, О. Главник] // Психологічний інструментарій. – К. : Главник. – грудень. – 2004. – 112 с.

Електронні ресурси:

<http://psylab.info>

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібно підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібно підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібно підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібно підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

